

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Bc. Alexandra Bednářová
Téma práce:	Vybrané problémy korupčních deliktů
Rozsah práce:	148 stran
Datum odevzdání práce:	15. 11. 2018

1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematika korupce a možnosti jejího trestněprávního postihu je tématem stále aktuálním. Snaha eliminovat korupční praktiky ve všech oblastech života jednotlivce a fungování společnosti vede k nezbytnosti zkoumání tohoto jevu z různých hledisek, trestněprávní přístup nevyjímaje. Autorka si zvolila téma „Vybrané problémy korupčních deliktů“, tedy téma stále aktuální, kerého zkoumání by mohlo být nepochybně nepochybně přínosné i pro budoucí vývoj legislativy v této oblasti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování tématu si vyžadovalo zejména znalosti z oblasti trestního práva hmotného a procesního, ale i kriminologické a sociologické poznatky. Z hlediska použitých metodologických postupů se výklad opírá o učebnicové i komentářové zdroje, za současného použití další odborné literatury – monografií, periodik, ale též judikatury a internetových zdrojů. Jazykové chyby a neobratné formulace se v práci vyskytují jenom výjimečně a nemějí vliv na její kvalitu. Výhrady mám k rozsahu zdrojů, se kterými autorka pracovala, když nejen že opomenula některé monografie vztahující se k problematice (např. DAVID, V., NETT, A. *Korupce v právu mezinárodním, evropském a českém*. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-562-9; CHMELÍK, J., TOMICA, Z. *Korupce a úplatkářství*. Praha: Linde, 2011, 283 s. ISBN 978-80-7201-866-6.; HULINSKÝ, P. *Aktuální otázky trestněprávní ochrany společnosti před korupcí*. Praha: Vydavatelství POLICE HISTORY, 2008, 153 s. ISBN: 978-80-86477-47-3), ale též vůbec nepracovala s odbornou cizojazyční literaturou. Autorka při zpracování rigorózní práce použila standardní metody, ale na škodu hodnotnosti práce z metodologického hlediska převažuje kompilace.

3. Formální a systematické členění práce

Práce o rozsahu 148 stran vlastního textu je členěna do devíti kapitol (včetně úvodu a závěru). Po úvodní kapitole se autorka nejdříve zabývá úplatkářstvím jako formou korupce v užším smyslu z hlediska systematického zařazení, interdisciplinárních přístupů i historického vývoje. Třetí kapitola rozebírá platnou právní úpravu úplatkářství, přičemž rozbor skutkových podstat byl zařazen do další, čtvrté kapitoly. Pátá kapitola se zabývá sankcionováním úplatkářských trestných činů. Šestá kapitola řeší problematiku účinné lítosti a jejího nahrazení procesněprávním institutem dočasného odložení trestního stíhání a následně rozhodnutí o nestíhání podezřelého. Sedmá kapitola analyzuje institut protikorupčního agenta a další kapitola se věnuje úplatkářství v politických dohodách. V poslední kapitole autorka shrnuje závěry, ke kterým dospěla. Zvolené systematické členění v některých částech postrádá logickou posloupnost, zejména v první části práce, kde se výklad částečně překrývá.

4. Vyjádření k práci

I když tématem práce měly být vybrané problémy korupčních deliktů, autorka v části práce zaměřené na hmotněprávní úpravu tuto sice popsala, ale nezabývala se dostatečně do hloubky problematickými aspekty této úpravy. Důsledkem je, že práce v některých částech působí jako kompilace notoricky známých informací obsažených v učebnicích nebo komentáři k trestnému zákoníku a trestnímu řádu, a postrádá požadovaný tvůrčí přínos. Práci by dle mého prospělo, kdyby autorka skutečně identifikovala několik zásadných problémů korupčních deliktů a těmito se zabývala zevrubněji, tak jako se jí to povedlo stran institutu agenta v sedmé kapitole.

Připomínky je možné mít, jak již bylo uvedeno při hodnocení systematického členění práce, i k tematickému překrývání se kapitol v první části práce, přičemž výhrady mám zejména k rozporu v názorech autorky na stejnou otázku. Např. na straně 17 (nesprávně) uvádí, že žádost o úplatek je „otázkou kvalifikované skutkové podstaty“ a na str. 63 uvádí, že se jedná o „samostatný trestný čin“. Nesystematické je i poukázání na povinnost uložit trest zákazu činnosti na str. 82 vztahující se k minulé právní úpravě.

Nesprávné je i tvrzení autorky, že „*smysl institutu spolupracujícího obviněného lze spatřovat ve zmírnění trestu či dokonce v depenalizaci takové osoby*“ na str. 96. To jsou jen možné hmotněprávní důsledky, ale smysl procesního institutu spolupracujícího obviněného je jiný. Nestotožňuji se též s tvrzením autorky při popisování kritérií, dle kterých možno diferencovat úplatkářství, že při rozlišování korupce z hlediska rozsahu a závažnosti „*společným jmenovatelem bude výše vzniklé škody*“ (str. 17) a též s podřazováním žádosti o úplatek (§ 331 odst. 2 TZ) pod aktivní formu korupce, které se prolíná celou prací, když toto neodpovídá ustálenému teoretickému odlišování korupčního jednání zjednodušeně charakterizovaného pravidlem, že aktivním účastníkem korupčního vztahu je „ten kdo dává“ a pasivním „ten kdo bere“¹. Takéto rozlišování odpovídá např. i Protokolu k Úmluvě o ochraně finančních zájmů Evropských společenství z 27. 9. 1996. Mé výhrady směřují i ke kapitole osmé, kde podstatná část kapitoly se zabývá doposud neskončeným trestním řízením. Domnívám se, že rozbor a komentování živé kauzy není pro tento typ práce vhodné. O to víc mne překvapila informace autorky v závěru o jejím působení na pozici asistentky soudce trestního úseku na soudě, který je příslušný k rozhodování této živé kauzy.

Za nedostatek předložené práce považuji i nedostatečné srovnání se zahraniční právní úpravou (nebo použití komparativní metody interpretace). Ačkoli nejde o obligatorní náležitost rigorózní práce, je na katedře trestního práva běžné, že komparace se zahraničím je obvyklou součástí kvalifikačních prací tohoto druhu. I když autorka na str. 53 poukazuje na slovenskou úpravu, jedná se jen o názor převzatý z citovaného zdroje, bez vlastního hodnocení a konkretizace. Na zahraniční úpravu poukazuje též v podkapitole 7.1.6, přičemž tato část je spíše popisná než komparativní a co do rozsahu odpovídá svému názvu (Stručný exkurz...).

Navzdory výše uvedeným nedostatkům, práci celkově hodnotím jako dostatečný podklad pro obhajobu. Autorka v ní prokázala schopnost samostatné tvůrčí činnosti i seznámení se s problematikou korupčních deliktů do patřičné hloubky.

¹ Již Kaláb k tomu uváděl, že právo vymedzuje „*jinak činnost toho, jenž podplácí (aktivní podplácení), jinak činnost toho, kdo se podpláceti dá (pasivní podplácení)*“. In KALÁB, J. *Trestní právo hmotné platné v zemi české a moravskoslezské*. Praha: Melantrich, 1935, s. 164

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Zachována.
Logická stavba práce	Drobné výhrady k systematickému členění.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Dostatečná pro tento typ práce, vhodný poznámkový aparát, výhrady je možné mít k absenci důslednější analýzy použitých pramenů a vytváření vlastních názorů a úsudků k nim, jakož i absenci cizojazyčných zdrojů.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Dostatečná pro tento typ práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Vyhovující.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce obsahuje překlepy a stylisticky neobratné formulace jen výjimečně.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji k obhajobě.
---	------------------------

Při obhajobě by se rigorozantka mohla vyjádřit k problematice zvláštního ustanovení o dočasném odložení trestního stíhání a navazujícího rozhodnutí o nestíhání podezřelého, v čem spatřuje výhody nebo nevýhody těchto institutů při trestněprávním postihování korupce.

V Praze dne 29. 1. 2019

JUDr. Ingrid Galovcová, Ph.D.
oponentka